СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 149. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 27. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 149. Jersey City, N. J., Thursday, June 27, 1929. THREE CENTS.

ЗБІРКА ЗЕЛЕНИХ СВЯТ - ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

ЯНҐ РАДИТЬ АМЕРИЦІ ПРИСТАТИ ДО СВІТОВОГО БАНКУ

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ТРУДНОСТИ З КОНҐРЕСОМ.

ВАШИНҐТОН, 26. червня. — Президент Гувер та инші визначні урядники відбули нині довшу конференцію з американськими банкирами, що служили в комісії репараційних експертів.

Сі члени, Овен Янґ і Дж. П. Морґан, радили американському урядови, щоби Америка мала своє представництво в директориї „міжнародного банку полагоди", який має бути „клірінґ гавзом" для всіх репараційних виплат.

Американські урядники годилися в засаді з порадою двох банкирів, але рівночасно признали, що до переведення сього пляну урядови треба буде побороти великі трудноші, бо в конґресі певно вирине проти сього пляну завзята опозиція.

НАЧАЛЬНИК ПРОГИБІЦІЙНОЇ СЛУЖБИ ДУМАЄ СОБІ ВЕСТИ ПРОПАҐАНДУ.

ДУМАЄ ВЖИТИ 50,000 ДОЛЯРІВ НА „ОБРАЗОВАННЄ" ГРОМАДЯНСТВА.

ВАШИНҐТОН, 26. червня. — Д-р Джеймс Дорен, комішенер прогибіції, заповів, що прогибіційний уряд поведе кампанію для „образовання" громадянства про добрі наслідки прогибіції та про потребу підпертя федерального уряду стейтовими.

„Образованнє" буде полягати у видаванню відповідної літератури. Книжки буде розсилатися даром по тих школах, які о се попросять.

НІХТО НЕ ХОЧЕ СЛУЖИТИ ЯК ГОЛОВА ФАРМЕРСЬКОЇ РАДИ.

МАЄ СОТКИ ІМЕН, А НІХТО НЕ ХОЧЕ ПРИНЯТИ ДЖАБУ.

ВАШИНҐТОН, 26. червня. — Президент Гувер має немалий клопіт з найденнем відповідного чоловіка на становище голови фармерської ради. Сей голова мавби бути такий, як голови инших подібних урядових орґанізацій, себто він мавби бути богатий, знавець, добрий зарядчик та охочий працювати за низьку заплату для уряду. Хоча президент дістав сотки імен кандидатів, він все ще не може найти людини, якаб на се становище і надавалася й годилася уряд сповняти.

Голова сеї ради побирає річно 12,000 долярів, а на таку „низьку" заплату ніхто з богатих знавців фармерства не хоче йти.

КОШТИ КОНҐРЕСУ.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕСІЯ КОШТУВАЛА 345,815 ДОЛЯРІВ.

ВАШИНҐТОН, 26. червня. — Після обчислень уряду, спеціяльна сесія конґресу, що почалася дня 15. квітня, а скінчилася дня 19. червня, коштувала 345,815 долярів.

У сьому ще не зачислено коштів комісій, які тепер далі ведуть свою роботу, хоча сесія конґресу закрита.

РОЗМОВА З ВОЗДУХА ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

АМЕРИКАНЕЦЬ ГОВОРИТЬ З ВОЗДУХА ДО ЛОНДОНУ.

ГЕДЛІ ФІЛД, Ню Джерзі, 26. червня. — В. В. Чеплин, репортер новинкарського бюра Асошіейтед Прес, літав тут аеропляном та розмовляв з воздуха з Лондоном. Кликав він Лондон три рази, і за кождим разом мимо перериван „статики" розмови чути було дуже виразно.

Військові знавці сейчас заявили, що ся спроба має велике значіння для будучої війни.

МАЮТЬ БУДУВАТИ ПЛОЩІ ДЛЯ ВИСІДАННЯ ЛІТАКІВ НА МОРЮ.

ПЕРШУ ЗБУДУЮТЬ МІЖ НЮ ЙОРКОМ І БЕРМУДОЮ.

ЧЕСТЕР, Па., 26. червня. — Е. Р. Армстронґ, винахідник пливаючих площ для висідання літаків, заявив, що таку першу площу збудують вже в короткім часі між Ню Йорком і Бермудою.

Винахідник уже збудував модель такої площі. Її мають причепити до морського дна недалеко від Филадефії, щоби переконатися, як така площа видержує бурі та зміни водних струй у морю. Модель важить півтори тисячі фунтів.

Площа, що має бути вставлена між Ню Йорком і Бермудою, має мати 1,200 стіп довжини, має коштувати 1,750,000 долярів та має мати на собі готель для приміщення аеропляних пасажирів.

УРЯД НА СЛІДІ ВАЖНОЇ ШАЙКИ ДЛЯ ПАЧКОВАННЯ ІМІҐРАНТІВ.

АРЕШТОВАНИЙ МАВ ПЕРЕСЛАТИ СЮДИ ТИСЯЧКУ ОСІБ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 26. червня. — Федеральні урядники арештували тут нині Росела Скота, властителя місцевої голярні, котрий мав бути головним дітройтським аґентом шайки пачкарів іміґрантів через канадійську границю.

На чолі сеї шайки мав стояти якийсь Михайло Галущинський, котрий перебирав на сім боці іміґрантів, що переправилися через ріку Дітройт, та відставляв їх на безпечне місце в Злучених Державах.

Шайку викрив Лоренс Гвайт, котрого арештовано минулої середи, але котрий зараз доказав, що він є тайним аґентом федерального уряду. Після зізнань сього Гвайта, Скот побирав за перевезенне кождого іміґранта 35 долярів, з чого він платив тому, котрий іміґранта через границю переводив, 10 долярів. Після зізнань Гвайта, Скот самий перевів за рік що найменше 500 іміґрантів, а його шайка вдвоє стільки.

ТЕЖ ГОВОРЯТЬ ПРО „ВІЧНИЙ МИР".

В містах Осака, Кобе й Кіото (Японія) відбулася пробна мобілізація індустрії на випадок війни. Згідно з мобілізаційним пляном вся індустрія цих міст та їх районів кілька годин виробляла виключно військові прилади та знаряди.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ РОЗКОПКИ В ПАЛЕСТИНІ.

Професор археольоґії каліфорнійського університету Бейд перевів у Палестині розкопки і знайшов памятки бронзової доби, себто доби перед оселенням Семітів у Палестині. Він робив розкопи на північ від Єрусалиму в печері, про яку місцевий переказ твердив, що там був жертовник пророка Самуїла. На початку розкопів проф. Бейд дійсно знайшов сліди цього жертовника й печатку. Далі він викрив сліди великого міста, обведеного мурами. Серед знайдених предметів є кавалки ваз та інші річи ранньої ханаанської доби. Знайдено також печатки з іменем бога Джа Джаху, якому молилися Ханаанці. Усього проф. Бейд зібрав коло тисячі ріжних річей, які мають велику музейну вартість.

ВІЩИЙ СОН.

У селі Унтерберґ (львівський повіт) вкрав хтось місцевому громадянинові Ю. Шнайдрові 160 зол. Кілька днів пізніше його жінка мала сон, в якому бачила, що невідомий злодій скрився в Миклашеві. Шнайдер поїхав туди з поліцаем і відкрив професійного злодія М. Корсака, який признався до крадіжі. Про все це чули присутні на львівськім суді, який засудив Корсака на 8 місяців.

З ПОЗНАНСЬКОЇ ВИСТАВИ.

Чуємо в польській пресі голоси, що Познань, вибраний на місце цьогорічної вистави, не є дуже щасливим місцем. Це осідок вшехполяків, вихованих на німецькому гакатизмі. Тому, що вони грають там першу скрипку, счинили скандал з нагоди музичного фестівалю, яким проводив варшавський дириґент Фітельберґ. Збойкотували цей концерт тому, що Фітельберґ — Жид. Перший концерт дав у касі триста кількадесять зол., себто мав на салі кількадесять осіб, другий ще менше, а решту треба було відкликати. Одночасно Академічний Комітет познанської молоді вислав дирекції театру резолюцію, яка протестує проти вистави „Варшавського мурина", тому, що автор Слонімський „з походження і характеру своєї творчости жидівський письменник, який пише польською мовою". „Дзеннік Людови" звертає увагу на характеристичний факт, що та сама молодь ходить одночасно на пєсу іншого Жида Гемара „Двох панів Б.". Якби так зібірати всіх Жидів, що працюють нині в Польщі для польської культури, можна було би чим виповнити всю познанську виставу!

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1930.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми пирступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотографію чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 30. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

ФОТОҐРАФІЇ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок ,співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотіли6, аби їх фотографії були поміщені в календари на 1930 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АРЕШТИ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Чеська влада перевела масові арештування серед українських комуністів Закарпатської України. Всього арештовано 60 людей. Їх обвинувачують у тому, що вони аґітували за відділенням Закарпатської України від Чехословаччини і за прилученням її до Радянського Союзу. Українські комуністи Закарпатської України мами мати свої осередки у Відні й Києві.

ХМАРОЛІМ У ПЕРЕМИЩИНІ І БЕРЕЖАНЩИНІ.

У четвер, 30. травня, в 5 год. попол. обірвалася хмара в Пикуличах, 3 км. від Перемишля. Вода залила 35 хат. На місце катастрофи приїхав перемиський староста Міхаловський та приказав евакуувати 6 родин із найбільше загрожених хат.

Бережанщину навістив хмаролім удруге. В самих Бережанах найшлася під водою на 1 м. високо майже ціла вул. Словацького, Рогатинська та Різницька. Наслідком виливу райського та лісницького потоків знищені мости; один мусіли відбудувати. Вода заподіяла великі шкоди в огородах. Дощі далися в знаки в Саранчуках, Потуторах, Рибниках, Вільхівці, Раю та Лісниках. Вода забрала кільканацятьцм. верству землі та забрала збіже.

ВІДВІДУВАЧІ УШКОДИЛИ ВІЙСЬКОВІ КОРАБЛІ.

Лондонські ґазети повідомляють, що в Манчестері підчас відвідування ескадри торпедовців набилося стільки народу, що моряки не змогли контролювати натовпу. В наслідок цього було багато потовчених людей і деяким довелося давати медичну допомогу. Візитори, що все тикали свого носа, куди не слід, та всім непомірно цікавилися, наробили багато шкоди військовим кораблям.

ЧУДЕСА ТЕХНІКИ.

Мадярський інжинір Міґалі винайшов апарат для фільмових знимок, при помочі якого можна буде виставляти фільми 10 хвилин пізніше після знимки.

НЕБУДЕННИЙ АМАТОР ПОЕЗІЇ.

У Міляно помер цими днями незвичайний послужник (кельнер) у ресторані: Джіованні Джіорджі, що мав 45 літ, подавав гостям страви, щоби сам мав що їсти, але позатим це був один із найбільших знавців Данта. Він знав „Божеську Комедію" на память; і то не механічно як папуґа або матурист, але з таким зрозумінням, що міг із цієї велитенської епопеї цитувати ріжні місця на вививки та розяснювати їх, згідно з численими коментарями. Відомо, що твір Данта є один із найбільше темних архитворів і що спеціяльне „Дантейське товариство" збирає від довгих літ матеріяли до дослідів над поодинокими його частинами. Джіорджі мусів мати поетичну душу, а не міг її задовольнити в ніякій іншій формі і захоплювався строфами Данта, які деклямував таким-же поетичним душам, коли вони приходили до ресторану, щоби задовольнити своє тіло.

ФАРМА АЛІҐАТОРІВ.

Співробітник одної німецької ґазети описує свою поїздку до великої фарми у Флориді, де розводять аліґаторів, яких шкіра дуже ціниться. Аліґатори дуже близько споріднені з крокодилями й живуть незвичайно довго, 400 і 500 літ. Це дуже ледачі тварини, які весь час лежать у теплій мілкій воді й гріються па сонці. Їх серце робить тоді лише 12 ударів на хвилину. Та на випадок потреби вони можуть рухатися швидче від людини. На півдні Флориди було свого часу багато диких крокодилів та аліґаторів. Одначе мисливці так нищили їх, що тепер уряд видав закон для їх охорони, а підприємці почали розводити їх на спеціяльних фармах. Їх шкіра має вартість, коли тварина мала не більше, як 7—12 літ. Щоби не псувати шкіри, їх убивають тим способом, що за допомогою окремого приладу тримають під водою всю ніч. Самиця кладе в купу землі 20—80 яєць. Через 60 днів з них вилуплюються маленькі аліґатори. Мати зовсім не дбає про них. Вони такі ліниві, що можуть лежати без поживи до 6 місяців.

СПРАВА ВИЗНАННЯ АНҐЛІЄЮ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ

СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО ОПОЗИЦІЯ ПІДТРИМАЄ МЕК ДОНАЛДА У ВИЗНАННЮ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ. ПРАВИТЕЛЬСТВА ДОМІНІЙ ПОВІДОМЛЕНІ, ЩО ІМПЕРСЬКИЙ УРЯД СПОДІВАЄТЬСЯ СКОРО ВИЗНАТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ЛОНДОН (Анґлія), 26. червня. — Думають, що в престольній королівській промові 2 липня буде зазначено, що правительство має відновити дипльоматичний звязок з правительством Радянської Росії. Треба сподіватися, що це предложення стріне підтримку зі сторони лібералів і навіть консервативістів, між якими є багато молодих членів парляменту, котрі вважають визнання радянського уряду корисним для Анґлії.

Хоч у питаннях закордонної політики імперський уряд може ділати незалежно від домініяльних урядів, всеж таки Мек Доналд повідомив усі домініяльні уряди, що імперське правительство задумує відновити дипльоматичний звязок з радянською Росією.

ДЮЇ ЗНОВУ НА РАДЯНЩИНІ.

ПОЇХАВ СТУДІЮВАТИ ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ НА УКРАЇНІ ТА В РОСІЇ. ЦЕ СТАВЛЯТЬ У ЗВЯЗОК З ПИТАННЯМ ВИЗНАННЯ БОЛЬШЕВИКІВ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

ВАРШАВА (Польща), 26. червня. — Американський фінансовий експерт в Польщі Дюї знову виїхав на Радянщину. Цим разом він думає провірити економічну систуацію на Україні, починаючи з Одеси. З України він переїде до Росії й верне назад в Европу через Ленінґрад.

З ним поїхав його син. Дюї уже раз був в радянській Росії й тоді говорили, що то була його приватна візита. Але тепер говорять, що він поїхав у звязку з можливим визнанням большевицького уряду Анґлією та Америкою.

ПЕРСІЯ ТА ГЕДЖАС.

ПЕРСІЯ ВИЗНАЄ САМОСТІЙНІСТЬ ГЕДЖАСУ. ЦЕ СТАЛО МОЖЛИВИМ ПІСЛЯ ЗАЛАГОДЖЕННЯ РЕЛІҐІЙНОГО СПОРУ МІЖ ЦИМИ ДВОМА ДЕРЖАВАМИ.

КАЇРО (Єгипет), 26. червня. — Голова перської дипльоматичної місії, що їздила до Геджасу в справі навязання приятельських відносин між Персією й Геджасом, заявив, що тепер можливе порозуміння цих двох держав. Дотепер Персія не визнавала геджаської держави ізза реліґійних спорів. Але вони тепер залагоджені й Персія признає самостійність Геджасу.

БУНТ КАТОРЖАН.

ДОМАГАЮТЬСЯ СКОРШОГО ВІДПРАВЛЕННЯ НА „ЧОРТІВ ОСТРОВ".

ПАРИЖ (Франція), 26. червня. — На острові Рі зібрано 450 каторжан, що мають відбувати свою кару на „Чортовім Острові". Дехто з них перебуває на острові Рі більше року й їм уже насточортіло сидіти у тамошній вязниці, очікуючи відправки до місця свого призначення.

Цими днями арештовані відмовилися вийти на роботу й почали бити двері та вікна вязниці, співаючи революційні пісні. Лише рішучими заходами військової охорони пощастило припинити бунт. Тепер частину арештованих, котрі були найбільше активні в бунті, відправляється з острова у Францію, де вони будуть сидіти у вязницях, поки не прийде корабель, який повезе всіх каторжан на „Чортів Остров", що положений біля південно-американського берега.

ПЛЯН ЙОНҐА ВІДТЯГАЄТЬСЯ.

ТЕХНІЧНЕ ПІДГОТОВАННЯ ЗАМІНИ ПЛЯНУ ДОСА НОВИМ РЕПАРАЦІЙНИМ ПЛЯНОМ ЙОНҐА ВИМАГАЄ БАГАТО ЧАСУ.

ПАРИЖ (Фракція), 26. червня. — Студіювання нового репараційного пляну Йонґа, що має замінити старий плян Доса, потребує дуже багато часу. Треба, щоби фінансові фаховці виробили всі подробиці цього пляну, а це потребує найменше два місяці.

Тому думають, що французький уряд не буде готовий з ратифікацією пляну Йонґа раніше жовтня.

СПРАВА „ВЕСТРІСА".

ЛОНДОН (Анґлія), 26. червня. — Нарешті закінчився допит всіх свідків у справі загибелі анґлійського пароплава „Вестріса", на якому загинуло 112 пасажирів. Це судове слідство забрало в Анґлії більше двох місяців часу. Тепер почнеться, на підставі добутого матеріялу, дослід причин, які привели до загибелі пароплава й такого числа людей.

ЩЕ НЕ ЗНАЙШЛИ СЛІДУ.

МАДРИД (Еспанія), 26. червня. — Четвертий день ідуть пошукування еспанського летуна Франка та його трох товаришів, але жадного сліду їх не знайдено. Знову було повідомлення, що на океані бачили плаваючі кусні літака, але перевірити цих відомостей ще не пощастило.

Загально думають, що Франко загинув підчас якоїсь катастрофи з літаком, але знаходяться й такі, що думають, що літак або сів десь біля пустинного берега Азорських островів, або ще плаває десь на океані. Кораблі та гидропляни 5 держав, Еспанії, Італії, Франції, Анґлії та Портуґалії, тепер шукають слідів еспанського летуна.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РЕАЛЬНА ПРОПАҐАНДА

Прихильники президента Гувера рішили зібрати фонд для ведення пропаґанди проти всіх радикальних та соціялістичних ґруп в Америці. Цю пропаґанду вони думають провадити в пресі та організацією відповідних відчитів, лекцій і т. п.

Очевидно ініціятори цієї пропаґанди сподіваються такими засобами досягти певного ефекту. Але слова без діл мертві. Щоби оборонити певні погляди й позиції перед масами, треба дати тим масам реальний доказ їх правдивости та корисности, а головне фактичним положенням робітництва треба вибити ґрунт зпід ніг тих, що пропаґують радикальні ідеї, бо основною базою їх пропаґанди є незадоволення мас тяжким економічним станом, як безробіття, дешева заробітна платня, довгі часи праці та необезпеченість на старість і на випадок нещасливих пригод.

Отож замісць того, щоби в своїй пропаґанді опиратися лише на кваліфіковане робітництво, що має високу плату за свою працю й восьмигодинний робучий день, і на підставі його становища говорити про задоволення американського робітництва, треба заглянути глибше в гущавину робітничих мас і подивитися, яку платню має некваліфіковане робітництво й скільки воно годин на добу працює. Ось хочби взяти наприклад більшість реставранних та готелевих робітників, робітників кафетерій, або ріжних „опен шап" і т. п. Вони працюють не по 8 годин на добу, але по 10, 12 і навіть 16 годин. За свій каторжний труд вони дістають часто таку мізерну платню, що годі й повірити, що при теперішній дорожнечі життя в Америці вона є можливою.

Треба заглянути в ті нори, закоптілі, неґиґієнічні „фабрики", де в темноті, без повітря, в отруйній атмосфері працюють сотні, а то й тисячі робітників, щоби зрозуміти, де черпають ґрунт для своєї пропаґанди ріжні радикальні аґітатори. Треба заглянути, в яких застрашаючих гиґієнічних умовах жиє робітнича маса в таких великих містах, як Ню Йорк, Питсбурґ, Філаделфія та инші, щоби зрозуміти, що не лише тяжка робота нищить здоровлє робітника.

Найліпшою пропаґандою проти радикальних ідей буде усунення тих страшних відємних обставин, в яких працює й жиє головна маса американського некваліфікованого робітництва. Лише така пропаґанда ділом, а не словом досягне своєї мети. Треба не доказувати робітництву, що воно при сучасному соціяльному стані живе добре, але показати це на ділі. Ось така потрібна пропаґанда в Америці.

Василь Бобрів.

МАЙБУТНЯ ВІЙНА УКРАЇНИ З ОКУПАНТАМИ — А УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ

Заключивши союз в Ризі, Москалі й Поляки принялися за нищення українських війвійськових сил. Москалі простісенько розстрілювали попавших до їх рук українських вояків, а Поляки, як „Европейці", вважають непристойним „їх гідности" займатися ремеслом убийників, тож рішили осягнути туже ціль иншим способом. Звичайно, метода Москалів їм подобалася більше, але щоб моглиб сказати союзники Французи та Европа? Длятого Поляки роззброїли вчорашніх союзників, армію У. Н. Р., розтикали по таборах, огородили їх дротами, поставили варту й лишили конати в нетоплених вохких бараках. Одночасно по чисельних Тухолях умирали галицькі стрільці, з тією лише ріжницею від своїх наддніпрянських братів, що не вірили жадному словови Ляха, не піддаючись на ніякі тортури. Ми-ж, Наддніпрянці, хоч і тратили віру в своїх „союзників", але пробували найти хоч іскру правди в обіцянках окупантів.

Тая „іскра" й утворила загін повстанців, коли 4 київська дивізія подавалася на повстання під проводом Тютюника в 1921 році. З неї майже ніхто не вернувся. Я кажу **майже**, бо поодинокі особи лише вицофалися з авантури польської дефензиви відділ другий. Недобитки инших дивізій далі сиділи по таборах, відвикаючи від праці, розкладаючись психічно, гублячи останню надію на повстання вільної України. Упевнившись нарешті, що армія перестала бути армією, Ляхи випустили останки її у Францію до праці. Голодні, обдерті кинулись нещасливі на роботу, щоби хоч задоволити вимоги шлунка, охоронити тіло від холоду.

Тимчасом світ готовився до нової можливої війни. Подолавши Німеччину, Франція не переставала думати про армію. Одночасно проповідувала пацифизм, проектуючи розброєння народів, патетично закликуючи до „миру всього мира", а рівночасно ляборатопії хемічних фабрик вишукували страшні ґази, мікроби та инші засоби нищення людства; кращі інжиніри працювали над удосконаленням гармат, котрими булоби можна без промаху збивати ворожі літаки і т. и. Не відставала й Німеччина, кипіла Анґлія, ворушилася навіть Америка, не говорячи вже про радянську владу та Польщу. Особливо остання, якій пацифізм світа найбільше імпонує, бо тоді вона може бути спокійною за пограбовані й окуповані землі України.

Щож робимо ми в цей час? Чи готовимося до майбутньої війни?

Ми, ті, котрі у визвольній боротьбі не визначалися знанням та досвідом, не робили нічого для того, щоби, коли прийде нова війна за незалежність, оказатися на висоті завдання. Москалі-еміґранти скорше це зрозуміли, хоч вони все таки є переможцями і тут на чужині зачали продовжувати науку, щоби не бути позаду. Правда, причин відсталости в цьому напрямі треба шукати в таборах та тому психольоґічному розкладі, якого процес започаткували Ляхи.

Та минав час, українська військова маса почала одужувати з того психольоґічного паралїжу, зачала придивлятися міжнародній політиці й інстиктовно зрозуміла свою слабість, а вищі, бувші керовники українських армій, ясно зрозуміли, що далі лишатися в стані інерції не можна. Події підійдуть таксамо несподівано, як і революції 1917 та 1918 років. Разом з тим вони зрозуміли, що має повстати якийсь один центр, коло якого повинна зорганізуватись й обєднатися українська військова сила, порозкидана по чужих краях.

І от витворився український військово-науковий центр, який має почати теоретично-підготовчу працю військових кадрів для майбутньої війни. Булоби злочином бути в такій мілітаристичній країні, як Франція, і не набути деякого досвіду, не познайомитися від них з новими методами та засобами. Разом з тим не могли вони не зрозуміти того, що бувшим воякам Української Армії треба відновити свої знання, увійти в курс.

16. червня с. р. в помешкані Української Громади у Франції відбувся доклад 1. ґенерал-кватирмайстра української армії, ґенерал-хорунжого Капустянського. Перед досить численною громадою зібраних ґенерал розповів про історичну ролю козаків, як кращих вояків, проаналізував козачу політику у відношенню до своїх сусідів, які зазіхали завше на Україну; підкреслив головні помилки наших вождів. Нарешті поінформував про повстання Військового Наукового Центру, на чолі якого стали такі особи: 1. ґенерал-поручник Омелянович - Павленко, старший, бувший командант У. Г. Армії в 1919 році та командант армії в Зимовому поході (з 5 грудня 1919 р. на 5. травня 1920 р.) та командант армії в 1920 р.; 2. ґенерал Курманович, начальник штабу У. Г. Армії; 3. ґенерал Кравз, командант 3. корпусу У. Г. Армії; 4. ґенерал Капустянський та 5. полковник Коновалець.

Самі імена говорять за себе. Треба думати, що нова інституція принесе користь Україні та що вона найде як прихильників так і фундаторів.

Після першогож докладу вписалося 20 людей і є надія, що Інститут удасться довести до великого числа, після відповідної інформації розпорошених по периферіях людей.

Крім того відомий американський бизнесмен і жертводавець Калина Лисюк перший зголосився допомогти корисній організації і зложив на руки касієра 200 франків. Орґанізація постановила віднестися до всіх, бажаючих України не инакшої, як самостійної, суверенної держави від Ужгорода по Дін і Холм по Кубань, ставати фундаторами, підтримати цю інституцію, що вірить у те, що передовсім перемога української зброї вирішить справедливо українську справу.

Париж, 17. VI. 1929.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. Т. Якщо хочете, щоби ґазета подала прислану Вами поезію, то подайте своє повне імя, хочби для відома самої редакції.

Редакція просить усіх дописувателів звертатися в усіх справах, належних до цілої редакції, на адресу редакції, а не на адресу поодиноких членів редакції. Коли до редакції приходить письмо для одного виразно означеного редактора, а сей виїхав, то письмо задержується неотворене до його повороту або висилається до нього. Через те часто справа опізнюється. Тому редакція просить звертатися до поодинокого редактора тільки в справах, що відносяться виключно до нього.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

До гол. канцелярії приходять письма з запитами і доріканнями на це, що конвенція зробила і чого не зробила. Гол. канцелярія на них відповідати не може і просить всіх інтересованих від того здержатися.

Конвенційний протокол якраз друкується в органі і з нього хай всі довідаються, як і що конвенція робила та чого не робила. Близших інформацій хай уділяють по місцях свої делеґати.

Домаганнє, щоби деякі справи, яких після відомостий інтересованих конвенція задля браку часу не полагодила, віддати під голосованнє членів через референдум, є невмісне, бо гол. канцелярія не має права в такий спосіб справ полагоджувати. Гол. канцелярія дає під референдум тільки такі справи, які поручить так конвенція, а гол. уряд виконає. З такими домаганнями треба здержатися що найменче до річного засідання гол. уряду. Щодо браку часу то гол. канцелярія може лишень зазначити, що такий закид не має оправдання супроти факту, що на конвенцію зужилося повний тиждень часу. Вкінци годі не завважати, що пощож тоді конвенцій, коли мається полагоджувати справи через референдум.

Делеґатам, котрі скаржаться, що мають неприємности від членів і просять оборони, мусимо сказати, щоби звернути увагу членів на протокол конвенційний, який вони повинні приняти до відома і тим вдоволитися. Заняті в гол. канцелярії урядники не мають можности в таких справах по мітінґах возитися. Члени, що покликаються на проекти, яких начиталися в передконвенційнім часі, мусять зрозуміти, що лекше є неможливі проекти писати, ніж їх виконати, та що декотрі з тих проектів були написані тільки на це, щоби були проголошені. Самі проектодавці за них на конвенції забули. Та час на проекти і їх розважанне вже минув. На цю тему переписуватися з гол. канцелярією є недоцільно. Всьо, що в тій справі гол. канцелярія може сказати, то є це, що всі передконвенційні проекти, так ті, що були проголошені, як і ті, для котрих не стало місця на проголошення, були розважані Статутовою Комісією, якої звіт до Конвенції знаходиться в протоколі.

Осібно друкований звіт гол. уряду на 17-ту конвенцію, висилається тепер до тих відділів, котрі не мали на конвенції свого делеґата і такого звіту досі не отримали.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКОВИЙ СИНДИКАТ В АМЕРИЦІ.

Орґанізація українського банку. Що таке синдикат? Його члени. Повновласть до голосовання. Екзекутива синдикату і її завдання. Позички. Охорона перед банкроцтвом банку. Заключення.

В попередних статтях про потребу українського банку в Америці старався я виказати, що найкраща дорога до цього, це стати власниками-шеровцями одного з великих американських банків. Це найпростійший, найдешевший і найуспішнійший спосіб орґанізації українського банку в Америці та орухомлення нашого мертвого капіталу, розкиненого тепер по всіх усюдах, без всякої користи для нас.

Як приступити до закупна шерів?

Коли найдеться більше число людей і вони хочуть зробити якесь діло орґанізовано, то вони звичайно мають між собою порозуміннє і осягають дану річ дешевше і краще. Так і для закупна шерів потрібне порозуміннє, в котрім саме банку закупити шери і коли до цего найкраща пора.

Дорога до цього слідуюча: Кождий, хто бажавби закупити шери, відкривби в тому банку своє конто (бенк екавнт) скажім на $1000.00 Це можна зробити або особисто, явившися в банку, або почтою, зажадавши від банку потрібних до цього паперів. Після цього в догідну хвилю дається пряме доручення банкови закупити певну скількість шерів, а ціну купна зарухувати на рахунок купуючого. Банк виконує доручення, висилає купуючому чек до підпису і висилає йому закуплені шери, які виставлені й записані в банкових книгах на імя купуючого. Всі инші звідомлення і дивіденду дістає шеровець прямо з банку, з виключенням всяких посередників. Колиж нам ходить і про одержання господарських користий в цьому банку, тоді шеровці мусять створити свою власну орґанізацію, яка зветься синдикатом. Члени синдикату зобовязуються лише до цього, що в часі голосовання передають всі свої голоси одному, двом чи трьом своїм заступникам, які промовляють в їх імени на зборах та жадають певних прав. *Часто члени синдикату* зобовязуються і до цього, що в случаю продажі шерів одним з членів, синдикат має на них право первокупу.

Цих двох чи трох людей, котрим шеровці передають свої голоси, є рівночасно екзекутивою синдикату і вони слідкують за всіми справами, які цікавлять шеровців і є для них корисні.

У нас екзекутива синдикату мусілаб занятися створенням господарського інформаційного бюра, давати вказівки новоприбуваючим членам синдикату та навязати прямі зносини з господарськими орґанізаціями краю.

Найважнійше завдання екзекутиви синдикату булоб допомогти нашим людям в одержанню кредиту і їх охорона перед втратами на случай банкротства банку.

Кождий знає, як тяжко одержати позичку в банку, коли нема знакомства чи поруки. Це буває причиною, що люди, незвичайно роботящі і чесні, в хвилях потреби змушені звертатися до кредитових пявок-лихварів, які виссуть з них весь їх заробок, замісць цього, щоб одержати позичку в банку на 5—6%. До цього однак треба мати там своїх людий і певного рода контролю.

Друга важна справа це охорона наших людий перед втратами, наслідком банкроцтва банку. Відомо, що в деяких стейтах контроля над банками є невистарчаюча і наслідком цього приходять надужиття і банкроцтво банків. При цьому і наші люди потратили богато гроша зовсім непотрібно, або в теперішний час теперішної комунікації і почтової системи все діловодство можна полагодити почтою і держати свої гроші у великім банку, у великім місті. Але і тут треба мати своїх людий в банку, які зналиб клієнтів та дали їм всі потрібні інформації.

Щоби все сказане перевести в життє, замало держати гроші в банку, до цього потреба стати його власником шеровцем. Почин до цього зроблено вже в Филаделфії і буде цікавим, як відізветься на це загал наших громадян.

До виконання цього великого діла потрібно 1000 Українців з капіталом по $1000.00, які хотілиб зорґанізувати свій капітал, запрягти його до праці, витягнути з нього подвійний прихід, створити свою контрольну орґанізацію та почати працю над господарським відродженням нашого народу.

Тепер до цього найкраща пора і тих, котрі розуміють вагу порушених справ, я кличу:

Створім негайоно Український Банковий Синдикат в Америці.

Д-р Володимир Галан,
4108 Spruce St., Phila., Pa.

Малий Богданко (до сестри, яка має в руці яблоко): Ходи, будемо бавитися в Адама й Еву.

Сестра: А як?

Богданко: Ти мене будеш спокушати, щоби я зїв яблоко.

—o—

На всякий випадок. — Колиб тобі оставлено лише два бажання...

— То я передовсім бажала би чоловіка.

— Ну, а друге бажання?

— Я заховала би на всякий випадок, колиб мене покинув.

—o—

Господиня: — Коли ви заплатите мені залеглість за мешкання?

Автор: — Так скоро, як тільки отримаю платню від видавця за новелю, коли він її приймe, а яку я маю написати, коли тільки трафиться мені відповідна тема і коли я буду у відповіднім настрою.

В. Кедровський.

1919 РІК

(4)

В буфеті уже чекав на мене Іванів з мапами. Я на швидку запитав його, що то сталося з Швецем: чого він стерчить на пероні.

— Це він так „законспірувався". Він же обібраний в члени директорії й має виїхати цим же потягом до Білої Церкви! — пояснив мені Іванів.

— І сміх і горе з такою „конспірацією" — сказав я, — нехай завдячить тому бедламови, що стоїть тепер на пероні, а то напевне попавсяб в руки контр-розвідки.

Вчувши другий дзвінок, я на спіх попрощався з Івановим, попросивши його, колиб що зо мною сталося, повідомити мою дружину про все. Не довелося йому цього доручення виконати, бо на другий, чи на третій день нашого повстання забили його прикладами рушниць добровольці, запідозрівши як „злостного" Українця.

З третім дзвінком я швиденько вийшов з буфету і вже на ходу, коли потяг тільки що рушив, вскочив у вагон. Тут стояв у проході, між купе, Черник і з ним ще один старшина, скорострільщик С. С.

Аби не стояти в проході, ми впросилися в одне купе трохи посидіти, поки будуть лягати спати ті, що займали його по своїм пляцкартам. Просився і взагалі піддержував розмову з иншими пасажирами я, бо Черник і його товариш не хотіли говорити, аби не виявити, що вони Галичане.

Після звичайних розпитів, куди ідемо і відповіді, що ідемо на Дін в Добровольчу армію, перейшли до буденних розмов на тему дня: що вже прийшов кінець Україні, що повісять всяких Грушевських, Петлюр та Винниченків, що, мовляв, „руская армія" скине ярмо большевиків і розправиться з ріжними внутрішними ворогами, соціялістами, націоналістами, шовіністами то що.

Хоч пасажири цього купе їхали в цивільному убранню, все-ж називали один другого „ваше превосходітельство" та „гаспадін полковнік" і т. д.

Біля Фастова всіи почали турбуватися, чи не зроблять чого потягови Січові Стрільці. Але на стації Фастів одежали заспокоюючі відомости і потяг без затримки одійшов далі.

Пасажири нашого купе почали саме ладнатися лягати спати і ми повинні були вийти з нього, аби дати їм місце, як потяг почав раптово спинятися так, що де-хто з ніг звалився. Вчувся один, другий стріл. Наші пасажири захвилювалися, бо відразу догадалися, що це спинили потяг Січові Стрільці. Почали перелякано на швидку висловлювати ріжні здогади, що з ними зроблять Стрільці. Я їх заспокоював, що нічого не станеться страшного, а як би вони причепилися дуже, то, мовляв, я маю гарні українські посвідчення, що позбавить нас від неприємностей.

Потяг став. Почулася зовні команда не виглядати нікому у вікна і не виходити з потягу, бо будуть стріляти. Ми теж залишилися в купе, аби не трапилося якоїсь несподіванки. Наші знайомі притихли. Було помітно, що не дуже приємні хвилини переживають вони. Черник сидів спокійно і, лише пильно вдивляючись в облича його, можна було примітити слабеньку усмішку.

Січові стрільці переглядали кожний вагон. Перевіряли документи та відбирали зброю у пасажирів. Здається декого з підозрілих осіб зняли з потягу і відвели до бараків, де були розташовані самі. Жадних ексцесів не було і з пасажирами поводились надзвичайно чемно, що не мало дивувало всю ту зграю, яка тікала з України на Дін, будувати „єдиную Росію": инших пасажирів в цьому потязі майже не було.

Нарешті в нашим купе зявився стрілець, в сталевім шеломі на голові і з рушницею в руках. Побачивши Черника, відразу став струнко і так занімів. Наші знайомі від здивовання роззявили роти і якось ніяково поглядали на кожного з нас трох, то на стрільця, нічого не розуміючи. Тут Черник енергічно скомандував стрільцеви: в цих панів не треба перевіряти документів, бо вони все одно фальшиві". Видно було, як бідолахи від переляку аж присіли, а Черник з усмішкою дивився на них, тепер таких жалю гідних.

— І не обшукуйте їх, — продовжував він говорити, — лишіть їм зброю, бо вони були такі добрі для нас, що пустили до себе в купе та ще й чаем почастували з свого чайника!

Звертаючись до них сказав: „Ну, бажаємо вам щасливої подорожі!"

— „Дякуімо, денькуємо! дасвіданія! до пабачення!" — бурмотіли вони здивовані і зраділі, що так „харашо атделались".

Ми вийшли з потягу. На дворі падав лєгкий дощ, але земля уже розмокла добре. Мабуть перед тим лив добрий дощ. Навкруги так темно, що далі свого носа нічого не побачиш. Лише з одного боку десь у віддалі з чверть кільометра блимали огники. То були бараки Січових Стрільців, куди ми й попрямували. Потяг був спинений перед семафором, якраз проти бараків.

Входячи в один з бараків, де був штаб Стрільців, я побачив і почув, як В. Кучабський давав рішучі розпорядження телефоном. Ясно стало мені відразу, що стрільці не сплять, хоч було вже десь по десятій годині, а поспішно роблять якісь приготовання.

В Білій Церкві. Відозва проти гетьмана. Переговори з Німцями. Захоплення Білої Церкви. Виправа на Фастів.

Мене спровадили до помешкання, в якому містився Коновалець. Коли я зайшов в простору кімнату деревляного барака, то побачив в ній: Коновальця, який стомлений напів лежав на ліжку, спіраючись ногами об підлогу; С. В. Петлюра стояв у військовому плащі, обернувшись спиною до дверей; здовж по кімнаті широкими, нервовими кроками ходив незнайомий мені чоловік, з повязаним горлом із цвікером на носі.

Вони якраз обговорювали редакцію відозви проти гетьмана. Той незнайомий щось видно палко доказував, а Петлюра і Коновалець мовчки слухали. Досить комічна фіґура була того незнайомця, одягненого в широчезний і довжезний російський військовий плащ, з неуміло обмотаними ногами військовими обмотками та з брудною ганчіркою, якою повязана була його шия. Більш неохайно одягнутого і брудного чоловіка годі собі уявити. Від всієї його особи тхнуло на мене якимсь неприємним брудом.

— А, і ви вже приїхали, Володимире Івановичу! Стара ґвардія злітається! — привітав мене Петлюра. — Ви самі? Чи не бачили Винниченка, або кого з Директорії? — питав він, будучи певний, що я все вже знаю.

(Дальше буде).

ЗБІРКА ЗЕЛЕНИХ СВЯТ — ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

ВОНИ ЧЕКАЮТЬ НА ВАШУ ДОПОМОГУ.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днів від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(5)

На внесеннє делегата від. 144. П. Барткова, поперте делегатом від. 160. М. Костишин ухвалено, щоби вислухати звітів всіх урядників по черзі а відтак кождого з осібна інтерпелювати.

З огляду на пізну пору, предсідатель конвенції О. Ревюк зарядив перерву в складанню звітів а відчитавши наспівші привіти чч. 19—22, на внесеннє делегата від. 280, поперте дел. від. 289, о год. 5-тій замкнув другий день конвенційних нарад.

Третий день нарад конвенції дня 15-го мая 1929.

Предсідатель конвенції О. Ревюк отворив наради конвенції в присутности усеї президії в годині 8.30 рано. По отворенню зарядив відчитаннє делегатів, яке дало вдоволяючий вислід, бо крім одної хорої делегатки усі делегати були присутні на гали.

Відтак предсідатель конвенції прочитав привітні телеграми і листи.

Делегатки: Иоанна Карач з від. 322 і Калина Грабарович з від. 189, повідомили конвенцію, що вони відвідали хору делегатку з від. 290, Марію Бартох, і заявили, що хора є в небезпечнім стані.

На жаданне делегатів предсідатель припоручив делегаткам Юлії Юревич, від. 359 і донім М. Климови відвідати хору делегатку відділу 290, Марію Бартох і нею заопікуватись.

Предс. О. Ревюк зажадав, щоби комісії, вибрані першого дня конвенції, здали свої справоздання.

Дм. Капітула в імени комісії просьб і скарг заявив, що комісія ще не готова з своєю роботою, а як буде готова, то здасть свій звіт.

Стефан Слободян в імени комісії виборчої заявив, що комісія відбула засідання і уконституувалася так: Ст. Слободян, предс.; Мих. Клим, секр.; Петро Бартків, Ілько Чорний, Мик. Головчак, Иосиф Катульська і Андрій Цебак, члени комісії.

В імени пресової комісії Омелян Ревюк сказав, що комісія уконституувалася так: О. Ревюк, предс.; В. Малієвич, секр. а Юлія Баволяк, членкиня, та що комісія удавалась до місцевих газет і вже появились в них новинки про конвенцію, але що Нюарк не має місто то й не легко дістатись до американських газет.

Предс. конвенції зарядив відтак прочитаннє протоколу з нарад попереднього дня. По прочитанню протоколу один з делегатів зауважив, що в протоколі пропущено рішення в справі відділу 298-мого, яке звучало:

По провіренню справи, що при виборах раховано голоси і неприсутних на мітінгу членів, на внесеннє делегата від. 86, Гр. Сайкевича, підперте дел. від. 286 Вас. Челаком, ухвалено одобрити рішеннє верифікаційної комісії.

На внесеннє Мик. Близнака, дел. від. 204, поперте Гр. Сайкевичом, дел. від. 86, протокол принято з повисшою поправкою.

По сім приступлено до дальших справоздань.

На порядок приходить справозданнє містопредсідательки пані Марії Ольшаницької, яке звучало:

Пане Предсідатель, Урядники, Високо поважані Делегати 17-ої Головної Конвенції Українського Народного Союза!

Отсе вдруге припала мені честь стати перед вами як головний місто-предсідательці, щоб здати вам справозданнє зі своєї діяльности для організації, яка своїм зростом і становищем стала гордостю не лише української еміграції тут на чужині, але і взірцевим зразком організаційним на кождому поли і в старому краю.

Уряд я приняла поновно на попередній конвенції як самі знаєте не для почести, але з почуття народнього обовязку працювати, а щоби праця моя видала здоровий овоч для нашої організації я, працюючи, уважала себе не як урядничкою, а здорово думаючою членицею нашої організації.

Діяльність моя і праця проявлялась через цілий час мого урядовання в першій мірі бути присутною на кождому засіданню головного уряду Українського Народного Союза до перепровадження ухвал і служити радо до здігнення нашої організації на вершок становища, на якому У. Н. С. під сю пору знаходиться.

В другій мірі діяльність моя проявлялась у звиджуванню відділів з области Огайо і полагоджування непорозумінь або других справ, як відділ 112-ий і 128-ий, як рівнож в розданню нагород, надісланих головною управою.

В третій мірі кождий зазив з головного офісу старалась я виповнити після моїх найлучших сил і знання.

Вкінци, моє стараннє приєднати як найбільше членів до УНС, свідоцтвом чого є відділ 358-ий, сестриство ЗГОДА, яке під пору нараховує около 50 члениць.

На сім кінчиться моє справозданнє і ваша річ, панове делегати, його осудити. Моя праця для УНС не устане. Без огляду на се чи як урядничка, чи як членкиця, буду працювати і на дальше, і бажаю, щоб до слідуючої конвенції УНС зріс два рази більше ніж він тепер в цілости.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„СУРМА".

Під таким наголовком польська часопись "Dziennik Zjednoczenia" з дня 8. червня 1929 помістила редакційну статтю на два довгі стовпці товстого друку. Часопись являється органом польської клерикально-шовіністичної групи, що гуртується біля запомогової організації „Zjednoczenia".

Редактор сеї шовіністичної газети дуже дивується, звідки часопись „Сурма", яка є органом Української Військової Організації, взялася аж на його столі. Мовляв, цеж прецінь "bądź co bądź ujawnia działalność i plany bodaj że najniebezpieczniejszych wrogów Polski". Здивовання його було тим більше, коли він довідався з нього, що ся газета, яка наклика „українських бойовцуф" до боротьби з польською державою, розходиться в тій державі в многих примірниках.

Редактор ставить собі питання: як це можливо, що польський уряд, який має досить сили для конфіскати польських часописей, які урядови противляться, не знаходить сили до боротьби зі „Сурмою", яка забрала аж до Америки. Він приходить до заключення, що щось там в Польщі "musi być w wielkim nieporządku."

Дальше наводить редактор два листи, які два американські Українці, а саме: гром. Петро Драгян з Гартфорд, Конн. і гром. Михайло Чагарин з Вунсакет, Р. Ай., писали до „Сурми". Йому не може поміститися в голові, як міг священик в церкві накликати людий до збірки "na rizanie lachiw."

Закінчує редактор свої увагі в цей спосіб: "Niech był już lepiej "Polonia" albo "Gazeta Warszawska" ukazywały się bez przeszkody regularnie a to żeby żaden więcej numer "Surmy" nie ujrzał światła dziennego — przynajmniej w Niepodległem Państwie Polskiem".

Згадані ним два часописи це органи шовіністів польських з обозу Корфантого, а Корфантий, як відомо, є лідером шлеських Поляків, що й досі не погодився з режимом Пілсудського та пише в цих двох часописах проти теперішнього уряду. В травневім перевороті Пілсудського 1926 року Корфанти стояв на чолі збройного опору проти Пілсудського, але сей остаточно переміг, бо по його стороні стали залізничники, які вийшли на страйк й не дозволили тимсамим Корфантому кинути свої війскові частини під Варшаву для оборони „престола" тодішнього президента Войцеховського. Тепер Корфанти воює з Пілсудським в часописях, які уряд конфіскує. Шикаговський редактор радить отже Пілсудському вже радше дозволити виходити часописям Корфантого та кинути всі свої сили на „Сурму", так, щоби вже більше ні оден номер „Сурми" не побачив світла денного.

Це, розуміється, остане лише побажанням пана редактора. Польський уряд за слабий, щоби припинити видаваннє „Сурми". Вся його акція в тому напрямі, це лише дон-кіхотська війна з вітряками. За „Сурмою" стоїть цілий наш народ, в краю й на еміграції, по чого доказом є якраз такі жертви, які наш нарід висилає на пресовий фонд „Сурми". Таких знова отців духовних, що будуть взивати нарід до несення помочі для У. В. О., буде з часом більше. Українці в Злучених Державах дадуть широкою збірковою акцією в користь Української Військової Організації і її органу „Сурми" відповідь польським редакторам, що, накликують на „Сурму" всю силу поліції й шпиків Пілсудського. Заклики редакції „Дзенніка Зедночення" до католицьких священиків не підпирати „Сурми" ні У. В. О. найдуть послух хіба тільки в жмінки зовсім здеморалізованих попів. Велика маса духовенства й народа певно не стане одним фронтом з „Дзенніком" проти оружного відпору оружному утискови польської влади на окупованих оружною силою українських землях.

С. Куропась.

—о—

ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКИХ ЕСПЕРАНТИСТІВ.

Доводжу до відома прихильників міжнародньої мови „Есперанто", що 22-гий Конґрес Асоціації Есперантистів Північної Америки відбудеться в біжучому році в Ню Йорку 9—14 липня.

Картка вступу на конгрес коштує три доляри. Набути її можна у Miss Mary Scheitlin, 3439—75th St., Jackson Hights, N. Y. Але можна бути на конгресі й гостем без карти вступу. Тоді лише не можна забірати голосу в ріжних справах. Програма конгресу буде ріжнородна й дуже цікава. Конгрес буде мати наради в готелю Manger.

Хто хотівби післати ґратуляції на конгрес, той нехай адресує так: For Congress of the Esperanto Association, Hotel Manger, New York, N. Y.

Казіс Відікавскас,
пропагатор есперанта.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, складаю подяку У. Н. Союзови за уділення мені запомоги в сумі 100 долярів з фонду запомогового.

Андрій Мотика,
член 344 відділу УНС.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Віче в справі УВО.

Наше свідоме й активне клівлендське українське громадянство, довідавшись, що в Америці перебуває бувший командант Корпусу Січових Стрільців полковник Е. Коновалець, який тепер стоїть на чолі революційної визвольної акції в Рідній Краю, рішило запросити до Клівленду дорогого гостя. Отож в цій справі у нас відбулося кілька нарад, в наслідок яких повстав комітет, якому доручено орґанізувати велике всенародне віче в справі визвольної боротьби Українців з польського ярма. На це віче запрошено полковника Е. Коновальця, який був ласкавий згодитися виголосити промову, щоби передати клівлендським Українцям привіт від бувших вояків української армії, та від тих, що тепер ведуть активну визвольну боротьбу в Рідні краю та яким клівлендська громада завжди пособляє в міру своїх сил.

Отож думаємо, що й на цей раз наша українська громада буде вірна собі й так, як не раз вона робила раніше, відкликнеться на заклик вічевого комітету й прийде численно, щоби заманіфестувати свою солідарність з нашими борцями та скласти свою пошану всім мертвим і живим героям нашої славної армії.

Сподіваюся, що це віче випаде величаво, бо в орґанізації його беруть участь майже всі братства та товариства й українські національні орґанізації міста Клівленду. В боротьбі за визволення свого народу зпід чужинецького рабства, в боротьбі за власну державність, у кожного культурного народа замовкають місцеві партійні, гурткові, релігійні, чи які инші суперечки. Свідомий нарід стає одним національним фронтом проти своїх ворогів-чужинців і тільки таким способом він перемагає. Клівлендська громада давала вже нераз доказ своєї національної та політичної зрілости, тому ми певні, що вона вся як один муж прийде на віче в неділю 30. червня б. р., яке відбудеться в Українськім Народнім Домі, о 4 годині по полудню.

Покажім перед всім американським загалом та перед Рідним Краєм, що ми, Українці-Клівлендці, є дійсно патріотами й любимо свій нарід не на словах лише, але й на ділі.

За Комітет Злучених Товариств і Братств:
Семен Федик, Іван Сподар, Стефан Паливода.

ПОДЯКИ.

Я, низче підписаний складаю свою подяку Головному Урядови УНС за виплачення мені допомоги в сумі 25 долярів з фонду запомогового.
Ютіка, Н. Й.

Іван Романчук,
член 58 відділу У. Н. С.

—o—

Я, низче підписаний, член Українського Народного Союза, складаю свою щиру подяку Головному Урядови Союза за уділення мені допомоги у висоті $25.00 з фонду запомогового.

Ілько Ольховий,
член 72 відділу УНС.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ вдови бездітної або з одною дитиною, або старшої віком дівчини від 35 до 40 років, до заряду дому; я маю 38 років, маю свій дім і пятеро дітий, найстарша дівчина має 14 літ, наймолодший хлопець 5 років. Ласкаві зголошення слати до: 144-9
MIKE HASYCHAK,
Box 115, Slickville, Pa.

ПОШУКУЮ Степана Іванкова. Син Гарасима, з села Нижбірки Старої. Хтоби про нього знав, або він самий хай зголоситься на понизшу адресу. Хто про нього дасть знати, дістане надгороду. 146-50
JOHN RUTKA,
323 15th Ave., Newark, N. J.

ХТО З УКРАЇНЦІВ хотів би жити на свіжім воздусі і мати свою малу фарму в малім місті і при тім робити у фабриці? В мене є на продаж добрий дім на 7 кімнат, вода містова, газ, електрика, купальня і парове оґріванне; всякі забудовання коло хати. Великий огород і сад; 5 хвиль до стору і 5 хвиль до фабрики; віддаль з Ню Йорку 100 миль. Ціна $4,000, вплати $1,500, а решту, на догідні сплати. Тільки інтересовані прошу голоситися до: 147-50
M. WYNOHRADNYK,
Overbagh St., Saugerties, N. Y.

ФАРМА

20 мінут троком їзди до великого міста St. Louis, Mo. 61½ акрів урожайної землі, хата 3 кімнати, під другу розпочато будову, смокгавз, курник, стайня та все, що потрібне, великий здоровий сад, яблоні, груші, черешні, сливи та пічеси, півтора акра винограду; є також кавалки з малинами, черницями і суниці. Богато урожайної землі під ярину та збіже, досить пасовиська для коров, коний, овець та безрог, кавалок порядного ліса, дві керниці, ставок і т. д. Така нагода зараз не трафиться, бо все, що тут зародить, можна рано вивезти на маркет, продати, вернути назад і знов працювати. Тут страйку нема, шапа не застаpує, а босів також нема. Бути фармером недалеко міста значить бути своїм власним незалежним паном. Ціна $7,500, морґеч $3,500, решта готівкою або можна перефінансувати. Хто би з наших людей був інтересований хай скоро голоситься до:
M. PETROWSKY,
Real Estate and Insurance, Notary Public,
3502 S. Jefferson St. Louis, Mo.
Tel. Prospect 7940.